

# טהראן אחרי הלחימה: שיקום "טבעת האש", שדרוג טווחי הטילים ולחץ על ח'אמנאי להחלטה גרעינית

20.10.2025 | ד"ר יוסי מנשרוף written by

עם תום המלחמה בעזה, טהרן מסכמת שנתיים מטלטלות שהכניסו אותה למעגל הלחימה והאש [?] בניגוד לאסטרטגיה שתחזקו האיראנים עד למלחמה. כעת, לנוכח המהלומה שספגה מישראל במהלך מבצע עם כלביא, ומהפגיעה הקשה שספג מערך השלוחים שלה, אפשר להעריך שטהרן מבצעת סדרת צעדים בניסיון לחזק את כושר ההרתעה שלה שחטף מכה חסרת תקדים, ומאותתת על כוונתה לחדש את טבעת האש סביב ישראל.

ההחלטה מגיעה על רקע התגברות האיומים נגדה, עם הפעלת מנגנון ה"סנאפ-בק" (סנקציות מועצת הביטחון) והטראומה שאוחזת בה לאחר שהופתעה בידי ישראל.

## רחוק יותר ויותר

**הצעד המדאיג הראשון מכיוון איראן:** נראה שטהרן שוקדת על הגדלת טווח טיליה הבליסטיים לטווח בין-יבשתי, כלומר 5,500 קילומטרים ויותר. ציר הפרלמנט מוחסן זנגנה חשף לאחרונה, בראיון לטלוויזיה האיראנית, ש"האורות הלא מזוהים" שנראו בשמי איראן יומיים קודם לכן ועוררו תמיהה ועניין בציבור [?] היו ניסוי מוצלח בטיל בין-יבשתי. ייתכן שמדובר בטיל הבליסטי ח'רמשהר-5, בעל טווח של 12,000 קילומטרים, ושלדברי שר ההגנה נציר-זאדה עדיין לא הוכנס לשירות מבצעי

שר החוץ האיראני עראקצ'י הכחיש אמנם את הצהרת ראש הממשלה נתניהו בעקבות הניסוי, שלפיה טהראן שוקדת על פיתוח טילים בין-יבשתיים שיאפשרו לה לאיים על וושינגטון וניו יורק. ואולם, חבר ועדת חוץ ובטחון בפרלמנט האיראני, אחמד בח'שאישי ארדסתאני, אישר את הדברים. בראיון לתקשורת האיראנית, הוא הצהיר שחמינאי הסיר את המגבלה שקבע בעבר, שמסגרתה לא יעלה טווח הטילים של איראן על 2,200 קילומטרים, וש"איראן מפתחת כעת את תוכניתה הטילית עד לאן שתרצה", מכיוון שעליה "לחזק את גורם העוצמה הצבאית החשוב ביותר שלה, קרי תוכנית הטילים".

**הצעד המדאיג השני מכיוון איראן:** בד בבד עם השיח על הטילים הבין-יבשתיים, גובר הלחץ מצד בכירי המשטר על חמינאי לאשר ייצור נשק גרעיני. במסגרת זאת, קרא בשבוע שעבר עלי שמח'אני, יועצו הבכיר של חמינאי ומי שניהל במשך שנים רבות את תוכנית הגרעין האיראנית, למשטר לייצר נשק גרעיני, באומרו שמוטב היה שאיראן היתה מפתחת נשק גרעיני עוד בשנות

ה-90. קודם לכן, ב-22 בספטמבר, דווח ש-70 צירי פרלמנט שיגרו מכתב למועצה העליונה לביטחון לאומי [2] המוסד הבכיר שבו מתקבלות ההחלטות האסטרטגיות במשטר [2] ודרשו להתיר פיתוח נשק גרעיני. הצירים הדגישו שבקשתם היא להתיר פיתוח והחזקת נשק זה, "לצורכי הרתעה", אך לא את השימוש בו.

לצד זאת, מדען הגרעין מחמוד-רצ'א אק'אמירי, נשיא אוניברסיטת בהשתי בטהרן (הנתונה תחת סנקציות אמריקניות ואירופיות בשל קשריה עם תוכנית הגרעין), הצהיר בשבוע שעבר כי "אם יום אחד יידרש שנבנה פצצת אטום, נוכל לעשות זאת בצורה הטובה ביותר. יש לנו את היכולת והמשאבים לפתח נשק גרעיני, אך אין לנו כוונה לכך".

**הצעד המדאיג השלישי מכיוון איראן:** במקביל לשני הצעדים הקודמים, טהרן מאותתת על נחישותה לשקם את מערך השלוחים, חרף התמורות המשמעותיות שחוללה המלחמה במפת המזרח התיכון. כפי שחשף חשבון המוסד בפרסית ברשת X, עבדאללה צאברי מונה לרשת את מקומו של סעיד איזאדי [2] שחוסל ב"עם כלביא" [2] כראש ענף פלסטיין בכוח קודס. בתפקידו, צאברי יהיה אחראי על שיקום חמאס והג'יהאד האסלאמי ברצועת עזה, בלבנון ובסוריה.

צאברי צפוי להסתייע ביחידה 840 בכוח קודס [2] היחידה האחראית על מבצעים מיוחדים, שבשנים האחרונות צה"ל ושב"כ סיכלו נסיונות שלה להבריא אמל"ח מתקדם ו"משנה מציאות" לגורמי טרור ביהודה ושומרון; ביחידה 340, יחידת הסיוע הטכנולוגי של כוח קודס, המספקת ידע וציוד טכנולוגי עבור מערך השלוחים של איראן באזור; וביחידה 190, שאמונה על הברחות האמל"ח למערך השלוחים, שמפקדה בהנאם שהריארי חוסל גם הוא במבצע עם כלביא.

טהרן רואה בטיפוח "ציר ההתנגדות" מרכיב יסודי בביטחונה הלאומי. את התפיסה הזו ביטא לאחרונה יו"ר הפרלמנט וחבר המועצה העליונה לביטחון לאומי, מוחמד באקר קאליבאף, שאף הדגיש את השאיפה האיראנית לחדש את טבעת האש סביב ישראל. הוא הסביר כי אם איראן לא תילחם נגד ישראל ברמת הגולן, האחרונה תיאבק בה בגבולותיה שלה. הוא גם הדגיש שדרכה של איראן להעביר סיוע לחיזבאללה עוד פתוחה, אף שהפכה קשה יותר בצל התמורות באזור [2] סימן למוטיבציה האיראנית לשקם את חיזבאללה ולהפיח בארגון חיים חדשים. באופן דומה התבטא מפקד חיל הים במשמרות המהפכה, עלי-רצ'א תנגסירי, שהתגאה לאחרונה ביכולתה של טהרן לייצא טילים, כטב"מים וספינות קרב.

## הטראומה עוד כאן

המגמה הזו ניכרת גם בתגובה של הרפובליקה האסלאמית למסר שהעביר לאחרונה פוטין מנתניהו, שלפיו אין בכוונת ישראל לחדש את המלחמה נגד איראן; שר החוץ האיראני עראקצ'י שכוחותיה של איראן עדיין דרוכים לאפשרות של חידוש המלחמה, מכיוון שסביר למדי שמדובר בפעולת הונאה ישראלית.

עם זאת, במאמץ לצמצם את הצניחה המשמעותית בשער המטבע הלאומי ולהפיג חששות שעלולות להצית מחאה, המשטר שולח מסרי הרגעה לציבור: בכירים ביטחוניים מצהירים בתקשורת ש"האויב לא יעז לחדש את המלחמה", וכי "הסבירות לפריצתה המחודשת קלושה". רמטכ"ל הכוחות המזוינים מוסווי ומפקד משמרות המהפכה פאכפור אף הדגישו בהצהרה לתקשורת שהכוחות האיראניים "ערוכים לחלוטין" למאבק עוצמתי מול כל סוג של איום או תוקפנות אפשרית.

## **לאן פניה של טהרן? המאבק על הניווט**

ומה אומר בינתיים המנהיג העליון של איראן עצמו? בנאום שנשא בחודש שעבר, חמינאי הציג בהרחבה בנאומו את חששו שחידוש המו"מ עם ארה"ב יהיה מהלך שהנזק בו גדול מהתועלת, משום שיסמל כניעה לטראמפ ויגרור דרישות אמריקניות נוספות בתחום הטילים ובתחומים נוספים. למרות זאת, במחנה המתון ובמחנה הרפורמיסטי מערערים על מדיניותו, כפי שהוכיחה מהביקורת הנוקבת שמתחו על דחיית הזמנת הנשיא פזשכיאן להשתתף בוועידה בראשות טראמפ בשארם א-שייח'. לשיטתם, השתתפותו היתה יכולה לשמש פתח לחידוש המו"מ בין איראן לארה"ב, ולהפגת המתחים ביניהן. ואולם, בשל החשדנות המרובה וחוסר האמון של חמינאי בטראמפ, נראה כרגע שמנהיג איראן ימשיך להציב תנאים נוקשים לחידוש המו"מ<sup>2</sup> ויקדם מדיניות שתשאף לצלוח את תקופת טראמפ.

בצל ההתפתחויות החשובות לעיל, על ישראל להיערך לאפשרות שאיראן תחזור לסורה, בדגש על תרחיש שבו חמינאי ישתכנע בצדקת הבכירים הקוראים לפתח נשק גרעיני. נסיונה של איראן לשדרג את תוכנית הטילים ולשקם את ציר ההתנגדות מוכיח שוב שטהרן צריכה להוסיף ולעמוד במוקד האסטרטגיה הישראלית. התמיכה הפנימית בפיתוח נשק גרעיני, הבידוד הבינלאומי של איראן, הטילים שטהרן מנסה לפתח נגד המערב וסיומה (לעת עתה) של המלחמה בעזה<sup>3</sup> כל אלו מעניקים לישראל אפשרות לחזק את השותפות האסטרטגית עם ארה"ב בהנהגת טראמפ. לכן, יש לפעול להרחבת השותפות הזו גם למדינות המובילות באירופה<sup>4</sup> מהלך שייצור שיתוף פעולה נרחב נגד איראן, יעמיק את הלחצים נגדה ויעניק לגיטימציה לפעילות קינטית וכלכלית נגדה.

פורסם בישראל היום, בתאריך 20.10.2025.